

Кафедра фінансового менеджменту

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
доц. А. В. Стасишин

_____ (підпис)

“31” січня 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ»

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва напрямку підготовки)

освітня програма: «Фінанси, митна та податкова справа»

освітній ступінь: бакалавр

ЛЬВІВ 2023

Програма навчальної дисципліни «Основи оподаткування» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньої програми «Фінанси, митна та податкова справа» освітнього ступеня «бакалавр» - 24.01.2023 - 7с.

Розробник:

Сич О. А. – доцент кафедри фінансового менеджменту факультету управління фінансами та бізнесу, кандидат економічних наук, доцент

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол від «24» січня 2023 р. № 6/1.

Завідувач кафедри
фінансового менеджменту, д.е.н., проф. _____ Ситник Н.С.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу
Протокол № 7 від «31» січня 2023 р.

ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО ПРОГРАМИ

Навчальний рік	Дата засідання кафедри (перезатвердження програми)	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

© Сич, 2023 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2023 рік

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «**Основи оподаткування**» буде корисна майбутнім фахівцям з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для набуття знань та практичних навичок з теорії податків, формування податкової системи і податкової політики держави з врахуванням нормативно-правового регулювання, історичного досвіду та кращих практик країн ЄС у цій сфері.

Предмет навчальної дисципліни: теоретичні основи оподаткування та особливості податкової політики держави.

Мета вивчення дисципліни - формування системи теоретичних знань і практичних навичок з теорії податків та оподаткування, податкової системи і податкової політики.

Основні завдання - вивчення теоретичних та організаційних основ оподаткування на рівні знань, необхідних для засвоєння системи взаємозалежних профільюючих дисциплін; вивчення функцій і елементів податків, принципів оподаткування; осмислення сучасних проблем основ оподаткування.

1.1 Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалаврів

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Економіка підприємств	Податкова система
Фінанси	Фінансовий аналіз
Фінанси підприємств	Податковий контроль
Вступ до фаху	Бюджетна система

1.2 Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України: *загальних:*

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

фахових:

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК14. Розуміння сутності функціонування податкової системи держави та механізмів справляння податків і податкових платежів, організації податкового контролю для виявлення та усунення порушень податкового законодавства.

Результати навчання дисципліни деталізують такі *програмні результати* навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна, податкова системи, митна система, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР25. Вміння використовувати сучасний методичний інструментарій для діагностики фінансового стану підприємств, установ і організацій за видами діяльності, формами власності з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

ПР26. Розуміти процес функціонування податкової системи держави та вміти застосовувати механізми справляння податків і податкових платежів і застосовувати прийоми податкового контролю для виявлення та усунення порушень податкового законодавства.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Тема 1	Економічна сутність податків і оподаткування.
Тема 2	Функції податків.
Тема 3	Історія оподаткування
Тема 4	Податки в економічній теорії.
Тема 5	Елементи податку, як економічної категорії.
Тема 6	Класифікація податків та її завдання.
Тема 7	Перекладення податків.
Тема 8	Теоретичні основи побудови податкових систем.
Тема 9	Податкова політика.
Тема 10	Оподаткування в ЄС
Тема 11	Податки і оподаткування в умовах війни

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Економічна сутність податків і оподаткування.

Передумови виникнення та розвитку податків. Поняття податку та його головні ознаки. Соціально-економічний зміст та призначення податків. Характерні риси податків і принципи оподаткування.

Тема 2. Функції податків.

Функції податків та їх природа. Сутність основних функцій податку. Додаткові функції податків та їх характеристика.

Тема 3. Історія оподаткування.

Історія формування систем оподаткування. Система податків Київської Русі. Податкова система за часів Речі Посполитої та Запорізької Січі. Формування податкової системи за часів панування Російської імперії та Австро-Угорщини. Становлення податкової системи в післяреволюційний період 1917р. Податки Радянського Союзу в період після Другої світової війни. Становлення податкової системи незалежної України.

Тема 4. Податки в економічній теорії.

Теорія податків у фінансовій науці. Еволюція теорії податків. Класична теорія і закон Сея. Кейнсіанська теорія зайнятості. Монетаристський підхід. Ефект Лаффера. Сучасні теорії оподаткування.

Тема 5. Елементи податку, як економічної категорії.

Елементи оподаткування та їх призначення. Механізм встановлення податкових ставок. Платники податків і об'єктів оподаткування. Податкові зобов'язання і пільги.

Тема 6. Класифікація податків та її завдання.

Класифікація податків і податкових платежів. Прямі й непрямі податки. Загальнодержавні податки і збори. Місцеві податки і збори.

Тема 7. Перекладення податків.

Чинники, що визначають процес перекладення податків. Форми перекладення податків. Ступінь перекладності податків.

Тема 8. Теоретичні основи побудови податкових систем.

Принципи побудови податкової системи держави. Структура податкової системи та її оцінка. Податкове навантаження.

Тема 9. Податкова політика.

Методи врахування економічної справедливості при оподаткуванні. Дискреційна та недискреційна податкова політика. Податкові важелі активізації інноваційних та інвестиційних процесів.

Тема 10. Оподаткування в ЄС

Структура оподаткування країн ЄС. Особливості прямого й непрямого оподаткування у країнах ЄС. Досвід гармонізації оподаткування країн ЄС.

Тема 11. Податки і оподаткування в умовах війни

Особливості формування податкових систем в умовах воєнного стану. Податкові пільги в умовах воєнного стану в Україні. Перспективи реформування податкової системи України.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI.
2. Митний кодекс України від 11 липня 2002 року № 92 - IV.
3. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 № 2456-VI.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.
6. EU Taxation https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/taxation_en

Додаткова література

1. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 308 с.
2. Крисоватий А.І. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори : монографія. Тернопіль : Підручник і посібник, 2010. 248 с.
3. Митна справа : підруч. / [А. І. Крисоватий, С. Д. Герчаківський, О. Б. Дем'янюк та ін.] ; за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль : ВПЦ «Екон. думка ТНЕУ», 2014. 540 с.
4. Пасінович І.І., Сич О.А. Модернізація механізмів державного регулювання економіки України. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Харків-№ 24(1). - 2018. - С.398-408.
5. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій: навч. посіб. / за ред.
6. Податкова політика України : навч. посіб. / П. В. Мельник, З. С. Варналій, Л. Л. Тарангул [та ін.] ; за ред. П. В. Мельника. К. : Знання України, 2010. – 505 с.

7. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с.
8. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
9. Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування: монографія / за заг. ред. Ю. Б. Іванова. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2007. 448 с.
10. Сич О.А. Податкові інструменти фінансування економічного розвитку постпромислових міст. Вісник ЛДФА. №26. Львів: ЛДФА, 2014. С.85–91.
11. Соколовська А. М. Концепція ліберальної податкової реформи: доцільність і можливість реалізації в Україні. Фінанси України. 2015. № 12. С. 12–31.
12. Супруненко, С. А. Податкове планування в системі державного регулювання економіки України : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / С. А. Супруненко. - Чернігів, 2019. - 227 с.
13. Удосконалення управління державними фінансами та реформування податкової системи України / за ред. Т. І. Єфименко; ДННУ «Акад. фін. упр.». Київ, 2015. 444 с.
14. Tax Policies in the European Union. 2021 Survey. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/tax-policies-european-union-survey_en
15. Paying Taxes 2020. URL: https://www.pwc.com/gx/en/services/tax_publications/paying-taxes-2020.html
16. [Sytnyk N., Sych O. \(2020\) Tax Barden on the Enterprise in Ukraine](https://www.repozytorium.uni.wroc.pl/dlibra/publication/128096/edition/118545?language=en) <https://www.repozytorium.uni.wroc.pl/dlibra/publication/128096/edition/118545?language=en>
17. Nazarkevych, I., & Sych, O. (2022). Taxation as a tool of implementation of the EU Green Deal in Ukraine. Regional Science Policy & Practice, 1– 17. <https://doi.org/10.1111/rsp3.12596>
<https://rsaiconnect.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/rsp3.12596>

Інтернет сайти

- Офіційний сайт Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
- Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.sta.gov.ua](http://www.sta.gov.ua)
- Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
- Офіційний сайт Рахункової палати України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/>
- Офіційний сайт Державної митної служби України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.castom.gov.ua](http://www.castom.gov.ua)
- Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>